

โครงสร้างแห่งความน่าเชื่อถือทางดิจิทัล

คู่มือเจาะลึกและประยุกต์ใช้ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

ปลดล็อกเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย:
เปลี่ยนข้อกฎหมายที่ซับซ้อนให้เป็น
รากฐานความมั่นใจในการทำธุรกิจ

ปลดล็อกเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย:
เปลี่ยนข้อกฎหมายที่ซับซ้อนให้เป็น
รากฐานความมั่นใจในการทำธุรกิจ

หลักการพื้นฐาน: กฎหมายรับรองความเท่าเทียม

อ้างอิง: มาตรา 7

กฎหมายของธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความใด เพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของ 'ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์'

ข้อมูลดิจิทัลมีศักดิ์และสิทธิทางกฎหมายเทียบเท่ากับเอกสารกระดาษทุกประการ ศาลและหน่วยงานต่างๆ ไม่สามารถปฏิเสธการรับรู้เพียงเพราะมันไม่ใช่กระดาษ

ตารางเทียบเคียง: กระดาษ สู่ ดิจิทัล

อ้างอิง: มาตรา 8

กฎหมายเดิมกำหนด	วิธีการทางดิจิทัลที่กฎหมายยอมรับ
ต้อง 'ทำเป็นหนังสือ'	จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง
ต้องมี 'หลักฐานเป็นหนังสือ'	จัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง
ต้องมีการ 'ปิดอากรแสตมป์'	ชำระเงินหรือดำเนินการด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (อากรแสตมป์อิเล็กทรอนิกส์) ตามที่หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนด

ถอดรหัส 'ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์'

อ้างอิง: มาตรา 9

1. การระบุตัวตน (Identification)

ต้องใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวบุคคลผู้เป็น
“เจ้าของลายมือชื่อ” ได้อย่างชัดเจน

2. การแสดงเจตนา (Intent/Approval)

ต้องแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อนั้น
“รับรองข้อความ” ในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
ว่าเป็นของตนและยอมรับข้อตกลง

กฎหมายครอบคลุมถึงการประทับ
ตราของนิติบุคคล ด้วยวิธีการ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเช่นกัน!

เกณฑ์การทดสอบ 'ความน่าเชื่อถือ' ของลายเซ็น

อ้างอิง: มาตรา 9 และ มาตรา 26

ความน่าเชื่อถือยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรมแวดล้อม เช่น ขนาดของธุรกรรม และความรัดกุมของระบบสื่อสาร

นิยามของ ‘ต้นฉบับ’ ทางดิจิทัล

อ้างอิง: มาตรา 10

1. ความถูกต้องและสมบูรณ์ (Integrity)

ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความ ตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์

2. การเข้าถึง (Accessibility)

สามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้

Special Note

สิ่งพิมพ์ออก (Certified Printouts)

หากพิมพ์ข้อมูลดิจิทัลออกมาเป็นกระดาษ และมีข้อความถูกต้องครบถ้วน พร้อมได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีอำนาจ ให้ถือว่ากระดาษแผ่นนั้น “ใช้แทนต้นฉบับได้”

การรับฟังเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาล

อ้างอิง: มาตรา 11

กฎหลัก

ศาลไม่อาจปฏิเสธการรับฟังข้อมูล
อิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐาน

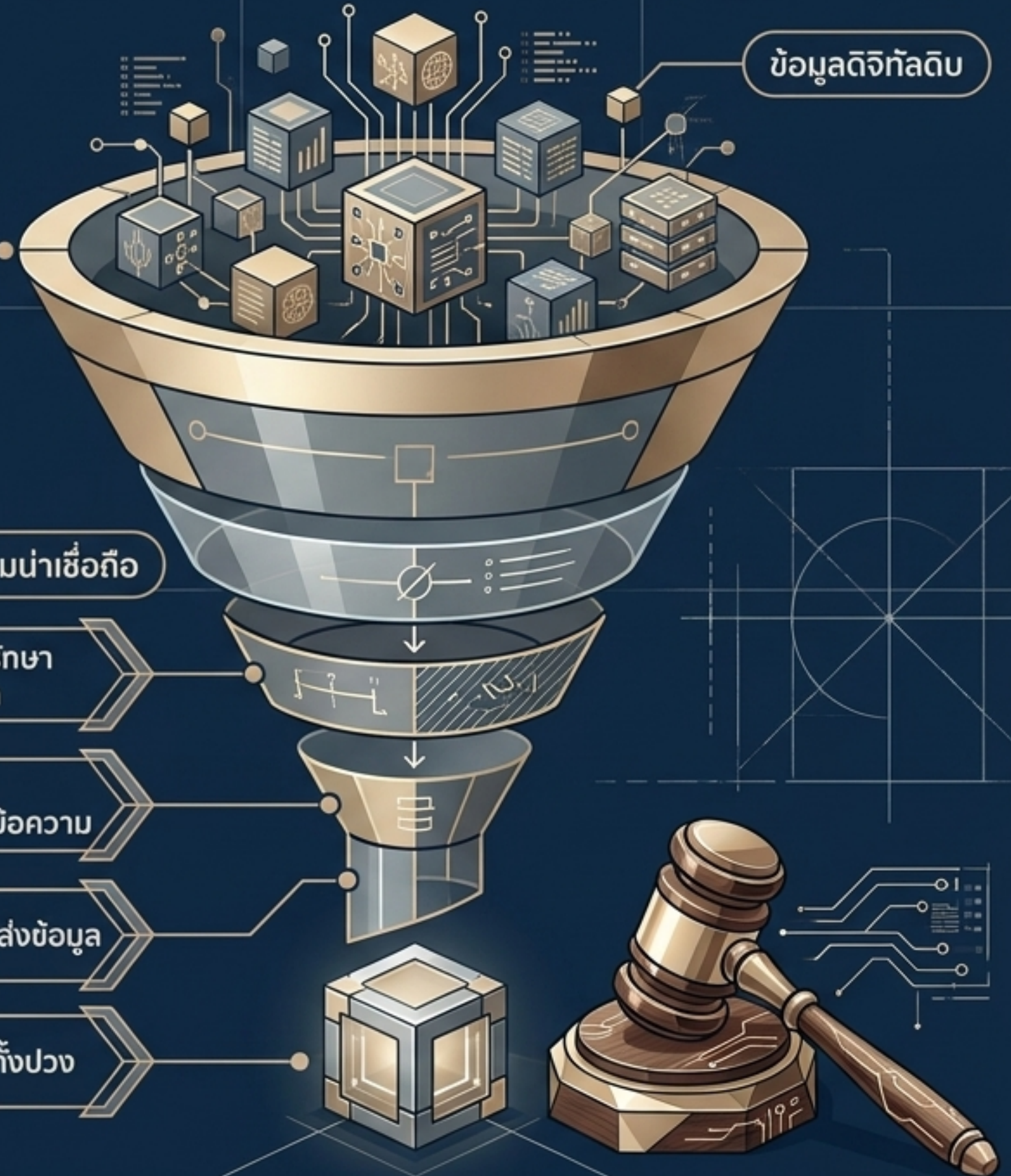
ปัจจัยในการชั่งน้ำหนักความน่าเชื่อถือ

วิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา
หรือสื่อสารข้อมูล

ความครบถ้วน
และไม่มีการเปลี่ยนแปลงข้อความ

วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวผู้ส่งข้อมูล

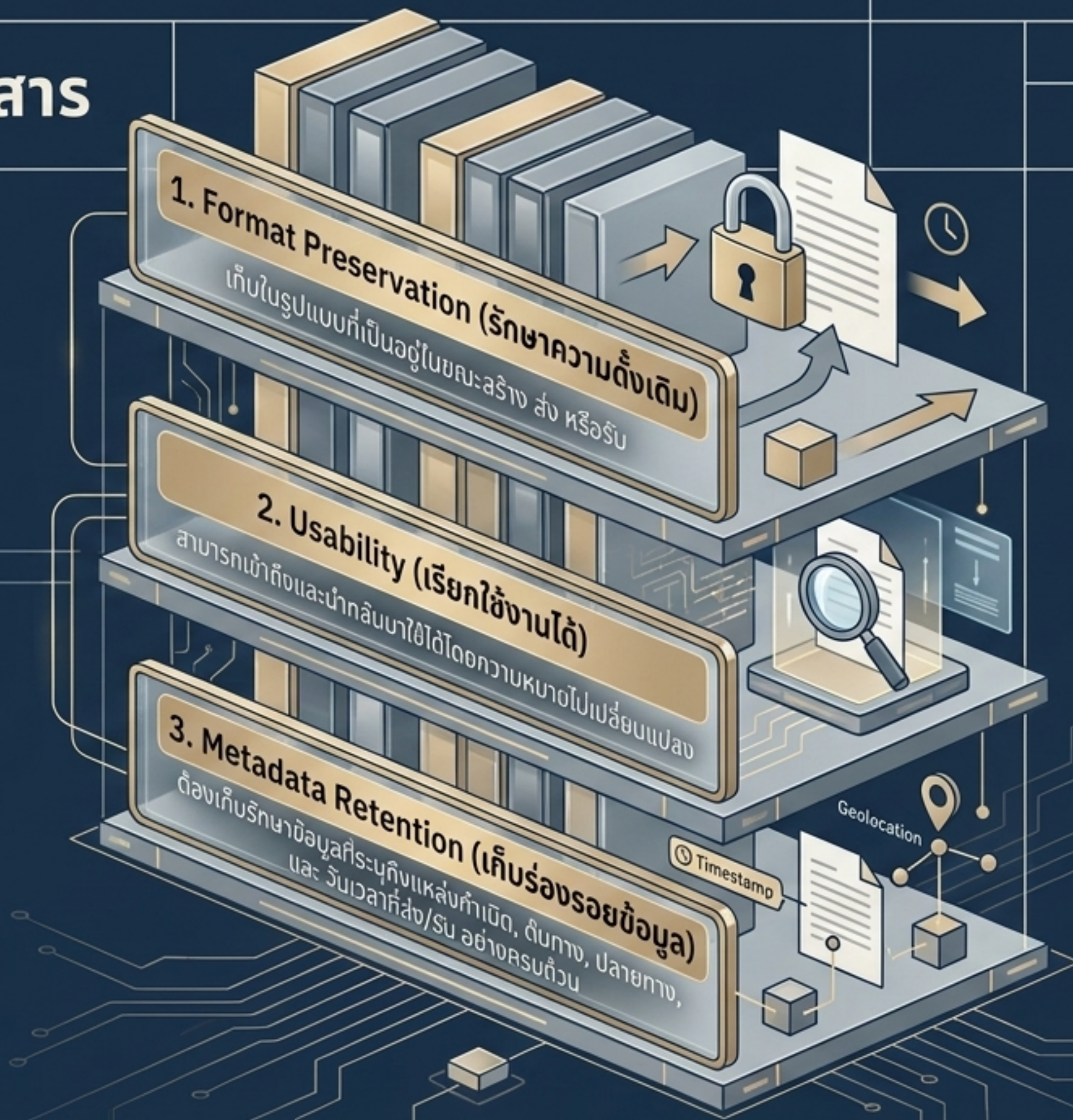
พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

กฎ 3 ข้อของการจัดเก็บและบรรณสาร

อ้างอิง: มาตรา 12

การเก็บไฟล์ดิจิทัลจะสมบูรณ์เมื่อ:

การเกิดสัญญาทางดิจิทัล

อ้างอิง: มาตรา 13-18

คำเสนอ
(Offer)

คำสนอง
(Acceptance)

คำเสนอและคำสนอง (Offer & Acceptance)

สามารถทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้
สัญญามีผลผูกพันตามกฎหมาย 100%

การถือสิทธิของผู้ส่ง (Attribution)

ข้อมูลจะถือเป็นของผู้ส่ง
หากส่งโดยเจ้าตัวโดยตรง ผู้รับมอบอำนาจ
หรือระบบอัตโนมัติที่ผู้ส่งตั้งค่าไว้

ความคุ้มครองผู้รับ (Right to Rely)

ผู้รับข้อมูลมีสิทธิถือว่าข้อมูลนั้นถูกต้องตาม
เจตนาของผู้ส่ง และดำเนินการตามนั้นได้ทันที
หากได้ใช้ความระมัดระวังตรวจสอบสมควรแล้ว

ไทม์ไลน์และพีกัดของการส่ง-รับข้อมูล

อ้างอิง: มาตรา 22-24

Spatiotemporal Timeline Map

เวลาส่ง

เริ่มนับเมื่อข้อมูลเข้าสู่ระบบข้อมูลที่
อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่ง

เวลารับ

นับเมื่อข้อมูลเข้าสู่ระบบข้อมูลที่
ที่ผู้รับได้กำหนดไว้

สถานที่

ถือว่าส่ง/รับ ณ ที่ทำการงานของผู้ส่ง/ผู้รับ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้นมากที่สุด
ไม่ใช่ตำแหน่งของเซิร์ฟเวอร์

สามเหลี่ยมแห่งความ น่าเชื่อถือพกทางดิจิทัล

อ้างอิง: มาตรา 27, 28, 30

ผู้ให้บริการออกใบรับรอง (CA)

ยืนยันตัวตนเจ้าของลายมือชื่อ,
ตรวจสอบสถานะใบรับรอง, และมี
ระบบเพิกถอนใบรับรองที่ทันสมัย

เจ้าของลายมือชื่อ

รักษาความปลอดภัยของ Private Key
และต้องแจ้งระงับทันทีหากข้อมูลรั่วไหล

คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของใบรับรอง
และปฏิบัติตามข้อจำกัดก่อนทำธุรกรรม

การกำกับดูแลธุรกิจบริการ ทางอิเล็กทรอนิกส์

อ้างอิง: หมวด 3

• ใบอนุญาต

ธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสาธารณสุขและ
ความมั่นคงทางการเงินอย่างสูง

• ขึ้นทะเบียน

ธุรกิจที่ต้องการมาตรฐาน
ความน่าเชื่อถือสูง

• แจ้งให้ทราบ

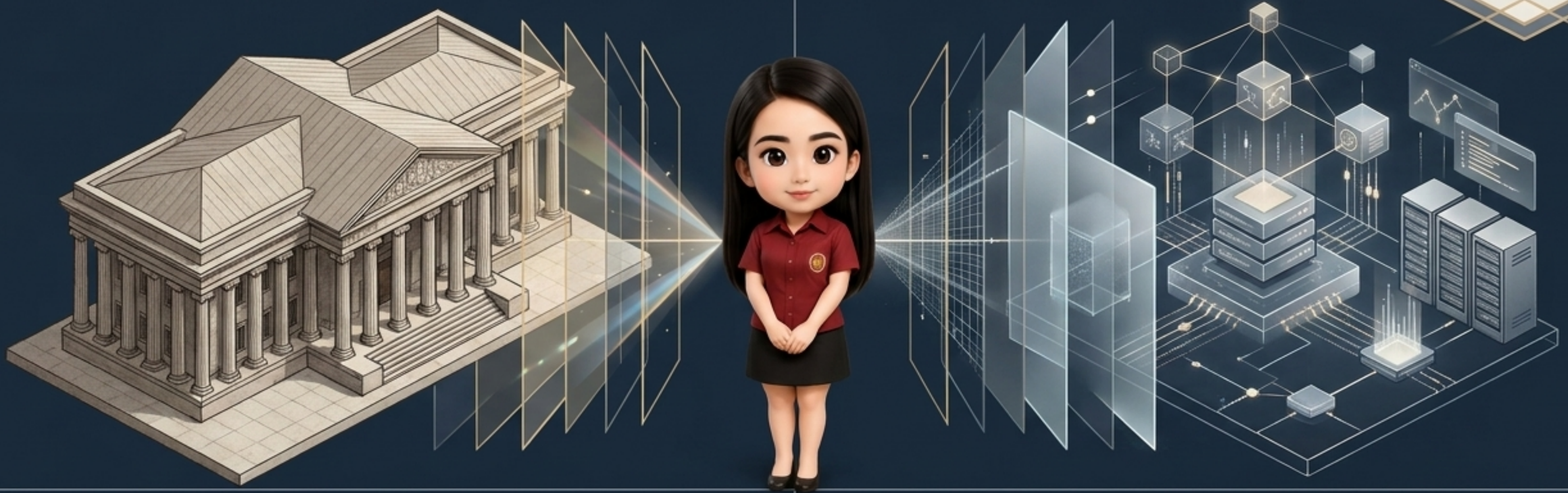
ธุรกิจทั่วไปที่มีผลกระทบ
ระดับพื้นฐาน

โทษปรับทางปกครอง

ฝ่าฝืนไม่แจ้ง/ขึ้นทะเบียน/ขออนุญาต มีโทษปรับทางปกครองสูงถึง 1-2 ล้านบาท และอาจถูกสั่งห้ามประกอบธุรกิจ

ภาครัฐดิจิทัลและการให้บริการประชาชน

อ้างอิง:
หมวด 4
มาตรา 35

ความเท่าเทียมทางกฎหมายสำหรับภาครัฐ

การยื่นคำขอ, การขออนุญาต, การจดทะเบียน,
คำสั่งทางปกครอง, หรือการชำระเงินกับ
'หน่วยงานของรัฐ'

ผลทางกฎหมาย

หากกระทำในรูปแบบ 'ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์'
ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ถือว่า
มีผลชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการ
ด้วยกระดาษตามกฎหมายเดิมทุกประการ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ปลดล็อกการทำ e-Government, e-Tax,
และ Digital ID ระดับประเทศ

การกำกับดูแลและการ บังคับใช้กฎหมาย

อ้างอิง: หมวด 5
และ หมวด 6

Policy & Oversight

คณะกรรมการธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETC)

ศูนย์กลางอำนาจรัฐในการวางนโยบาย,
ติดตามดูแล, และออกระเบียบเกี่ยวกับ
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

Enforcement & Penalties

บทกำหนดโทษอาญา

- ประกอบธุรกิจโดยไม่แจ้ง/ขึ้นทะเบียน:
จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1 แสนบาท
- ประกอบธุรกิจโดยไม่มีใบอนุญาต:
จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 2 แสนบาท
- ผู้บริหาร/กรรมการต้องรับผิดชอบด้วย
เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็น

ระบบปฏิบัติการแห่งเศรษฐกิจดิจิทัล

พ.ร.บ. ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ใช่แค่ข้อบังคับ แต่เป็น ‘โครงสร้างพื้นฐาน’ ที่ขับเคลื่อนธุรกิจ

1. Legal Certainty

ขจัดความลังเล
เปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลให้มีผล
บังคับใช้ได้จริง 100%

2. Scalable Trust

สร้างความเชื่อมั่นข้ามองค์กร
ผ่านลายมือชื่อและผู้ให้บริการ
ใบรับรองที่มีมาตรฐาน

3. Business Velocity

ลดข้อจำกัดทางกระดาษ
เพิ่มความเร็วในการทำสัญญา
และอนุมัติอย่างถูกกฎหมาย